

<i>student</i>	<i>predmet</i>	<i>vježba</i>
Branka Femić	GLUMA VIII; Specijalistički rad	Pismeni rad

Talenat i rad

Mislim da je moj najveći talenat to što volim da radim i mogu mnogo da radim. I kada kod sebe još više smanjim ambiciju, a pojačam uživanje u samom radu (koji u mom slučaju znači mnogo lutanja i one divne momente otkrića i uspješnog savladavanja materijala) mislim da ću biti mnogo spokojnija u radu i da ću postizati veće rezultate.

Ako se držim tog da je talenat sposobnost prepoznavanja i realizacije radnje, onda sam ja takav tip da mi treba vremena da talenat profunkcioniše. Meni u radu treba vremena. Kod mene proces prepoznavanja radnje uzima vremena (mada sve manje i manje, pa se nadam da ću sa trideset biti veoma talentovana) jer treba se osloboditi, pročitati tekst i posložiti priču u glavi više puta. Proces realizacije zahtijeva, uglavnom, da kod kuće moram dobro da pretresem radnje, odnose... Kada se izađe u prostor mnogo sam opuštenija u mišljenju (pustim i tijelo da misli za mene) i onda u prepoznavanju radnje to je mnogo produktivnije. Pustim podsvijest, više probam i usuđujem se.

Vjerujem da je rad recept za dobar rezultat (ulogu, predstavu ili film).

Čitala sam u intervjuima velikih glumaca da je sve u radu. Talenat je nezaobilazan, ali ništa ako ne radiš. Potpuno sam prihvatila taj princip mišljenja. U količinu rada koji ću da uložim u buduće poslove ne sumnjam. Radiću mnogo. Daću sve od sebe, pa šta bude.

Na kraju, ja uživam u procesu ovog rada jednako kao i u izvođenju.

Ono što svakodnevno treniram i svakim danom sve više usvajam je vjera. Ljuba Tadić je studentkinji beogradskog Fakulteta dramskih umjetnosti jednom prilikom, pošto ga je pitala: kako da oživi emocije lika, odgovorio RADI I VJERUJ. Poslušaću ga.

Energija

Ima energije, nema energije. Oslobođanje energije. Kanalisanje energije.

Toliko pitanja i problema oko ovog glumačkog elementa, bez koga nema ni glumca ni glume.

Na prvoj godini sam bila „neenergična“. More preispitivanja, skeniranja sebe i tone grča su bile ono što je obilježilo prvi semestar. Ja sam neenergična. Ja sam neenergična? Kako je to moguće? Uvijek sam mogla da obavim mnogo posla za malo vremena. Uvijek sam mnogo radila. Radila. Radila. Nije mi falilo snage, tj. energije. Šta se desilo?

Uspjela sam da se opustim i pustim energiju da slobodno cirkuliše. Onda sam došla u fazu presnažno, prejako.

Čekaj, ništa mi nije jasno – jesam li sa ili bez energije i koliki je moj energetska potencijal?

Idem redom. Energija je količina obavljenog rada za neko određeno vrijeme. Energija ili strast, za koju su neraskidivo vezani opuštenost, motiv i cilj.

Moja energija – moji energetska problemi?

Problem prvi: stid.

Prijemni ispit. Irina. Na stolici sam. Izgovaram tekst. Sama sebi sam dosadna. Ništa mi se ne dešava. Ništa ne prolazi kroz mene. Potpuna sam indiferentna prema onom što Irina izgovara. Vidim da ni u publici nema vatre. Ne dopire do njih ono što je u Irini.

Osjećam da u meni postoje neke struje, ali da ne mogu da izađu.

Profesori kažu, nedostaje energije. Zgrčena sam.

Stid kod mene izaziva grč. Kada se stidim zatvorim se. Kroz moj organizam ne struje sokovi. Ne mislim ni o čemu. Ne osjećam ništa. Cio organizam je mrtav. Od energije ni traga.

Bila sam na čitaćim probama za film, reditelj i saradnici pokušavaju da mi iznesu svoju ideju, razmijene sa mnom, daju mi sugestije,

ali ja ne reagujem. Samo se crvenim. Ništa ne znam. Mozak mi je u bloku. I onda se sve više i više kočim i dođe mi da iskočim kroz prozor, da nisam tu. Međutim, kolege čekaju, hoće da rade. Dobro, radim i ja. Ali, u tolikom sam grču da sam svu strast koja me gura naprijed paralisala. Moj unutarnji život ne postoji. Nemam ni trunku energije. Sve je zablokirano.

Problem drugi: prevelika ambicija – neusmjerena energija; slaba raspodjela energije.

Pošto uspješno prevaziđem prvu fazu, oslobodim se, moj organizam raspolaže velikom količinom energije. Imam snažnu volju da radim. Strast me tjera ka cilju.

Međutim, na tom putu me čeka klopka za moju energiju. Rasplinjavanje.

U procesu - trošenje energije na razmišljanje o rezultatu, o tome kako bi nešto trebalo da izgleda i o tome kakva ću biti; uz to i loša organizacija prioriteta dovode me do odnosa „samo da ovo završim“ i moja energija splašnjava.

U dejstvu na sceni je slično. Zbog velike želje da ostvarim cilj, a nestrpljenja u realizaciji radnje, i loše koncentracije, energija je nepravilno raspoređena i često je potrošim na uopšteno snažnu realizaciju radnje.

U želji da ne radim flah, neenergično, ja i sporedne radnje ne konkretizujem, nego „radim na mišiće“. Ključni momenti, koji zahtijevaju veću energiju za realizaciju su tako „uprljani“ sporednim. Podjela energije je loša. Izdvajanje bitnih elemenata odnosa - akcentovanje je loše.

NAJBOLJA - Dok nisam ponovo pročitala svoje dnevnik e prisjetila se nekih situacija, nisam znala da je moja želja da budem dobra tako velika. Nekad tolika da me parališe. Da mi sve misli odu na to da želim da sam dobra, a ne na misli šta da uradim da bih obavila zadatak. Ja želim da budem dobra, meni prija da me hvale, ne mogu da podnesem poraz. (Ili nisam mogla.) Mislim da to ima veze sa tim da mi je neki zadatak centar svijeta, da ne puštam da se vazduh promijeni, da osvježi i čula i mišljenje i maštu i sve ostale elemente,

nego uđem u mehaniku, zatvorim se i ne radim na razvoju svog zadatka (uloge) nego mislim na sve drugo što nema veze sa konkretnim rješavanjem zadatka.

Od diplomskog ispita se nešto promijenilo – mislim samo na ono što je u određenom momentu prioritet. Ako je to analiza scene, onda je sve moja energija usmjerena samo na to, ako je proba koreografija onda je samo to i tako dalje.

FOKUS NA ZADATAK zlatno pravilo moje glume.

Strast

U poslu je strast neka čudna hemija koju osjetim između zadatka i sebe, i ona je do sada presuđivala u koju kategoriju stavljam svoj rad – proizvod – ulogu: solidno ili dobro ili odlično.

Odsustvo strasti prema zadatku izaziva *inferiornost*. Nisam još uvijek svjesna kada sam u položaju inferiornog. Od uzroka za sada sam otkrila eto samo jedan: neostrašćenost zadatkom. Kada mi je stalo, grizem. Žvaćem. Znam.

Strast me pokreće i vodi do ciljeva. A oni su uvijek u nekoj hijerarhiji. Kada ne znam da razlučim šta mi je bitnije, a šta manje bitno, rasipam energiju, mnogo radim, a malo proizvodim. Moja strast se raspoređuje na mnogo strana i polako nestaje. Stajem na polju - solidno.

Učim da se ne rasplinjavam. Ni u procesu, ni na sceni. Uvod nije isto što i klimaks. Zato moram da naučim da raspoređujem energiju. Moram da naučim da odvajam važno od nevažnog.

Ako budem i dalje brljala, trošila se na mnogo polja, bez jasnih prioriteta, neću ostvariti ni jedan cilj.

Sigurnost

Da bih se opustila na sceni moram da budem potpuno sigurna u to što radim. Ili da sam sama sebe ubijedila da je tako. Kada sam sigurna šta radim ja se potpuno opustim i igram, tek tada se zaigram. Da li to ima veze sa onim stidom koji se javlja kada mislim da igram gluposti ili kada sam nesigurna u radnju i onda je ostavim na pola ni

tamo ni tamo. Kada se stidim, onda mi radnje nisu konkretne i loše igram. Kada su mi radnje konkretne, onda moje cijelo biće živi, opuštena sam, igram se i mojoj i radosti publike nema kraja. Moram mnogo brže da se hvatam u koštac sa radnjama i da uradim konkretno, makar bila i pogrešna. Jer kada se dohvatim konkretne radnje, onda sam sigurna i snažna. Moj proces promišljanja i upuštanja u igru je dug. Ne treba da bude takav. Moram od starta biti sigurna, uvesti to kao zadatak i jednostavno raditi. Predstava – sud – voljoosjećanje. Nema filozofije.

Tehnika i emocija

Ljutim se na kolege kada govore u pežorativu o tehnici, a da zapravo ni ne znaju o kom segmentu glume govore.

Kada smo kod klasičnih tekstova i tehnike govora, stvari su po meni jednostavne – podjela na odlomke i parčad, određivanje figura mi služi da bolje razumijem tekst. Pošto ga razumijem, improvizacijom, spontanom realizacijom dolazim do mogućih varijanti govornih konstanti. Kroz vježbu, tekst postaje „moj“, a emocija se spontano pojavljuje.

Za realizaciju tako zahtjevnih materijala zaista trebaju posebne sposobnosti.

U radu na govoru na četvrtoj godini moji zadaci su opet bili klasični monolozi. Fedra i Hamlet. Problemi u realizaciji: nedovoljno vazduha i brzi tempo. Tada sam prvi put doživjela da se bavim tekstom kao materijalom na kom treba da demonstriram svoje glasovno – govorne sposobnosti, a ne kao prostor za uživljanje i ulazak u materijal. Uspjela sam da podredim materijal sebi. Bila sam snažnija od njega.

Prevazišla sam stid i inferiornost.

Pogled

U jednom od intervjua glumice Helen Miren, nakon što je dobila nagradu Oskar za najbolju žensku ulogu (Kraljica Elizabeta u filmu Kraljica) pročitala sam da ona kao jedan od najvažnijih elemenata u građenju lika smatra pogled. „Svi mi drugačije gledamo i naravno od

situacije do situacije pogledi se razlikuju, ali svaki lik ima jedan jedinstven pogled“. U tekstu Dalibora Foretića o igri Milke Podrug Kokotović u „Sve Milkine žene“ kaže se između ostalog: „Pišući jednom o fenomenu glume Milke Podrug Kokotović, parafrazirao sam onu: *U početku bijaše riječ*, rekavši da je u početku njezine glume pogled. Veličina je njezine glume u tome što drama osobe koju kreira ne teče kroz govor riječi, nego se razlistava u pogledu, sukladno riječi ili usuprot njoj, postižući kroz najintimniji govor bića čudesna suzvučja što čine da se zaboravi riječ, izražavajući se najuniverzalnijim jezikom, svakom pristupačnim i svima podjednako jasnim. Ali možda i najtajanstvenijim. Jer u govoru pogleda svatko očitava isto toliko sebe koliko i onoga koji govori“. Nesumnjivo da je pogled rezultat unutarnje radnje, da je potreba za razmjenom. U jednom filmu uvodnu sekvencu od nekih par minuta čini kruopan plan Kim Bejsindžer. Nisam ništa znala o ženi koju igra u tom filmu, ali mi je bilo jasno da čezne za nečim. Razvoj priče i čudesa montaža uvodi nas u tragediju žene koja je ostala bez djeteta i skoro da je izgubila želju za životom. Snaga njenog unutarnjeg života i njenog pogleda me je prikovala za nju samu i cijelu priču filma. U ispitu druge godine „Noć tribada“ često sam „izbacivala“ iz sebe replike, nekad kao govornu radnju nekad kao skup informacija. Veliki korak naprijed u povezivanju sa partnerom i buđenjem Siri desio se kada sam imala dovoljno hrabrosti i strpljenja da pogledam partnera u oči i dozvolim i sebi i njemu da mu uradim ono što je bilo izvan riječi, a dio date situacije.

Siri hoće slobodu, Marija koketuje, Sofija lovi. U „svojoj neutrali“ svaka različito gleda. Kada već dovoljno ovladam pričom, glavnim događajem i materijalom od koga gradim lik i nađem njegov neutralni pogled znam da mogu da impovizujem kao Siri, Marija ili Sofija do mile volje.

Lutka

Imam privilegiju da, iako sa svega par časova lutkarstva na akademiji u Osijeku, i par proba, igram u lutkarskoj predstavi. Moj Skviki, jedno od Tri praseta, čije oživljavanje sam preuzela u fazi gotove i već par puta odigrane predstave, naučio me je preciznosti,

organizaciji radnje i strpljenju. Strpljenja. Srpljanja. Nijedna misao lutke neće doći do publike ako se noge ne stave u poziciju 1, glava u poziciju 2, a govorna radnja bude 3. Kada bih nekada sebe takvim postupkom pokušala da očistim, ne vodeći sebe u mehaniku, već naprotiv u čistu i elegantnu igru, koja je konačno moj cilj. Čista igra. Bez suvišnih misli, emocija i pokreta. Ogoljena istinita potreba da sa partnerom podijelim. I da dijelim radnjom. Usmjerenom, konkretnom, zanimljivom.

Lična karta

Zovem se Branka Femić.

Godina: 22

Visina: 177 cm

Težina: 69 kg

Boja kose: plava

Boja očiju: plava

Jezici: engleski i ruski

Vještine: pjevam, odlično, u rijetkim prilikama falširam. Plešem, takođe odlično; vozim automobil (automatik), vozim rolere; vozim bicikl na stazi ne užoj od tri metra i ako nema nikog na stazi; brzo kucam na kompjuteru; znam neke akrobatske elemente; znam da se potučem, muški, aperkat kroše aperkat, noga u stomak;

Najvažniji elementi u glumi:

opuštenost

(unutanja) radnja

partner

koncentracija

Moje mane

stid – grč; ambicija

rasplinutost

uopštenost
slabi početak (prvi utisak) i kraj
Moje vrline
rad, posvećenost
promišljanje
energija
suptilnost emocije
dobra moć fizičke transformacije

Znam ko sam. Znam svoje mane i svoje vrline. Neke mane sam ispravila, neke ne.

Gluma je poštena ljubav. Koliko joj dam toliko će mi dati.

Gluma je u principu jednostavna.

Analizom utvrdiš situaciju, okolnosti, definišeš odnose.

Otkriješ (prepoznaš i namaštaš) radnje za uspostavljanje odnosa.

Realizuješ ih – razmjeniš.

I eto.

Gotovo.

U svakoj fazi uživam. Nekad me boli glava.

U analizi mi je zanimljivo. Obožavam analizu. I njom se bavim dugo. Vratim se negdje na sredini procesa na provjeru odnosa. Analiza dugo traje jer u njoj materijal, priču i lik, približavam sebi, ugrađujem u svoj psiho–tjelesno-tehnički sistem dugo. Nekada faza prepoznavanja radnje traje dugo, a nekad faza od prepoznavanja do realizacije. Nekad su sve faze kratke – bacim se u zadatak. Jednostavno, glumim.

Nekad mi treba više vremena da radnje koje sam na racionalnom planu prepoznala, realizujem. Situacije moram da propustim kroz filtere „kad bi“, situacije iz života, da pročeprkam po emotivnom pamćenju. Uglavnom scene klimaksa, dramskih napetosti uradim ko od šale. ali scene uvoda...

PREDSTAVA – SUD – VOLJOOSJEĆANJE Ovo je moj recept za laku i brzu igru uz hrabrost i veoma obožavani dio procesa – pretresanje namjera i promjena lika koji ga za priču čine bogatim, a meni izazovnim za „oživljavanje“.

Obožavam glumu!

Na sceni sam slobodna! Slobodna! Najljepše osjećanje koje sam doživjela. Zahvaljujući igri. Zahvaljujući glumi.

Moj svijet je velik!

Kombinujući djelove mog duha, moje duše i mog tijela stvorim beskonačan broj bića i priča koje će emotivno i intelektualno da razdiru publiku.

Poslije svog posvećenog i iscrpnog rada, poslije svih problema, suza i smijeha, kašnjenja i ljutnji, sujeta i kriza, otkrića, ponavljanja, saznanja i napredovanja, tehničkih zahtjeva, emotivnih razdiranja, životnih analogija, neuspjeha, istraživanja, proba, vježbe, vježbe, vježbe, ja izađem na scenu i uživam! Treperim od radosti. Ježim se od uzbuđenja. Kličem svojoj dobroj igri.

Radujem se budućnosti!

Jer, radost je nepobjediva snaga!